

Simone van der Vlugt

Toen het donker werd

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

‘Dus jij wacht hier. Niet naar boven gaan,’ zegt Luuk terwijl hij het portier van de auto opendoet.

Menno knikt. ‘Ik blijf hier. Zo lang zal het toch niet duren?’

‘Nee, ik ben zo terug.’

‘Tot zo.’ Menno kijkt hoe zijn zeventienjarige zoon uitstapt en naar het restaurant loopt. In de plassen op de parkeerplaats reflecteren de lichtjes van de lantaarnpalen en het restaurant. Zijn ogen volgen Luuk, die om de hoek verdwijnt naar de achterzijde van het restaurant.

Met een zucht laat hij zich terugzakken in zijn stoel en legt zijn hoofd tegen de steun. Hij staart voor zich uit, het donker in. Het enige wat hij hoort is het zachte tikken van de regen op het dak, en af en toe een golf van geluid als de deur van het restaurant opengaat en er gasten weggaan of binnenkomen. De Meerval. Twee Michelinsterren, niet slecht. Daarom begrijpt hij niet waarom Luuks afspraak juist hier plaatsvindt.

Zijn vingers trommelen op het stuur, zijn blik glijdt naar de plek waar Luuk uit het zicht is verdwenen. Om de tijd te verdrijven pakt hij

zijn mobiel en checkt zijn mail. Een tiental berichten komt binnen, met een eigen bedrijf is er altijd wat.

Hij zet zijn leesbril op en zit een tijdje te lezen en te typen.

Daarna kijkt hij op Facebook. Niet dat hij daar actief is, hij heeft alleen een account om anderen te checken. Werknemers en sollicitanten bijvoorbeeld. Wat mensen posten vertelt veel over hun persoonlijkheid. Te veel. Hij kan er met zijn verstand niet bij dat mensen hun hele hebben en houden op internet zetten.

Op kantoor heeft hij een verbod ingesteld op het gebruik van smartphones tijdens vergaderingen en bedrijfsuitjes. De bedoeling van een vergadering is dat je vergadert, niet dat je stiekem je privéberichten leest, en bedrijfsuitjes zijn om te *bonden*, niet om op je smartphone te zitten tikken. Hij kijkt hoe laat het is. Luuk is al een kwartier weg. Hoelang kan het duren om een envelop af te geven? Je overhandigt hem en je vertrekt. Tenzij er problemen zijn.

Menno zet zijn telefoon uit, opent het portier, stapt uit en vergrendelt de auto. De regen daalt zachtjes op hem neer. Hij drentelt wat heen en weer, blijft staan en kijkt naar het restaurant. Het begint harder te regenen. Met zijn

hoofd wat voorovergebogen loopt hij naar De Meerval en slaat de hoek om.

Op het plaatsje achter het restaurant is het nog donkerder dan op de parkeerplaats. Een flikkerende lamp is de enige lichtbron en die dreigt het elk moment te begeven. Langs de muur staat een rij vuilnisbakken, voor de deur ligt een plas waar sigarettenpeuken in drijven. Hij probeert eroverheen te springen, maar kan niet voorkomen dat hij met één dure Italiaanse schoen in het water belandt.

Met een geïrriteerde zucht duwt hij de deur open en stapt een halletje in. Er komt één deur op uit, die waarschijnlijk naar de keuken leidt, en een trap, die hij op gaat.

Halverwege slaat de twijfel toe. Luuk heeft hem uitdrukkelijk gevraagd zich er niet mee te bemoeien. Voor hetzelfde geld staat hij daarbinnen gewoon een beetje te ouwehoeren.

Net als hij overweegt terug te gaan, dringen er geluiden tot hem door: gebonk, mensen die met stemverheffing praten, een onderdrukte kreet. De laatste twee treden van de trap neemt Menno tegelijk. Er zijn maar twee deuren boven en hij opent de rechter, waar nu nog meer herrie achter vandaan komt. Zijn ogen vliegen door het vertrek. Het is een bescheiden feest-

zaal met een bar. Daar staan twee mannen. Een van hen, kaal en breedgeschouderd, heeft Luuk bij zijn haar gegrepen en houdt zijn gezicht stevig tegen de bar gedrukt.

‘Dacht je dat, hè? Dacht je dat?’ schreeuwt hij in Luuks oor.

De andere man, lang en met een knotje achter op zijn hoofd, staat erbij met de handen in de zij, zijn rug naar Menno toe gedraaid. Geen van hen heeft de deur open horen gaan.

‘Hé!’ zegt Menno.

Hij heeft nog geen vijf stappen gezet of hij ziet een pistool op zich gericht. In een reflex gaan zijn handen omhoog.

‘Wie ben jij? Wat moet je hier?’ De lange man is jong, waarschijnlijk halverwege de twintig, maar de uitdrukking op zijn gezicht en de scherpe klank van zijn stem maken hem jaren ouder.

‘Niet schieten! Dat is mijn vader!’ roept Luuk.

‘Ik vroeg je wat, idioot. Wat moet je hier?’ Het pistool blijft op Menno gericht, met droge mond kijkt hij in de loop. ‘Ik kwam alleen even kijken waar mijn zoon bleef. Is er een probleem?’

‘Je zoon krijgt een waarschuwing, dat zie je

toch,' zegt de kale.

'Hoezo, "een waarschuwing"? Hij heeft toch betaald?'

'Maar daar hebben we wel erg lang op moeten wachten. En daar houden we niet zo van, van wachten.'

'Oké,' zegt Menno behoedzaam. 'Dat begrijp ik, maar je hebt je punt nu wel gemaakt, toch?'

De mannen wisselen een blik. De een lacht en laat het pistool langs zijn lichaam bungelen, de ander geeft Luuk een duw.

'Oprotten,' zegt hij.

In de auto moet Menno even bijkomen. Pas na een paar minuten is hij in staat iets te zeggen, dan komen de vragen achter elkaar. 'Wat was dat in godsnaam? Je zei dat je alleen een schuld hoefde af te lossen. Ik kreeg goddomme een pistool op me gericht!'

'Ik weet het niet. Ze zijn gek. Kunnen we gaan, pap?' Nerveus tuurt Luuk uit het zijraam.

'Ze hadden ons wel dood kunnen schieten! Wat is er aan de hand, Luuk? Ik wil alles weten. Alles!' 'Rijd nou maar! Straks komen ze naar beneden!' Hoewel zijn hart als een razende bonst, start Menno de motor. Luuk heeft gelijk, ze moeten hier weg. Haastig rijdt hij de parkeerplaats af.

‘Dit zijn niet zomaar een paar vrienden met wie je hebt zitten gokken. Die twee zijn een stuk ouder dan jij. En gewapend. Godallemachtig, gewapend! Waar ken je ze van?’ ‘Gewoon.’

‘Hoe bedoel je, “gewoon”?’

‘Van de kroeg. Vrienden van mij kenden ze en vroegen of ik mee ging pokeren. Wist ik veel wat voor gasten dat waren.’ ‘Maar nu is het klaar? Je hebt betaald, dus je bent van ze af?’ Luuk knikt.

‘Zeker weten? Kijk me aan, Luuk.’

‘Ja! Het is klaar, ik ben van ze af.’

‘Mooi.’ Grimmig neemt Menno de rotonde en slaat rechts af. Als ze de weg weer volgen, kijkt hij naar zijn zoon. ‘Je betaalt me elke cent terug. Drieduizend euro, verdomme. Voorlopig heb jij geen weekend en geen vakanties meer.’

‘Dat weet ik, dat heb je al tien keer gezegd.’

‘Een beetje dimmen, hè. Ik had ook kunnen zeggen: zoek het maar uit.’

‘Ja,’ zegt Luuk. ‘Bedankt, pap.’

In stilzwijgen rijden ze verder. Voor de oprijlaan van een moderne, witte villa remt Menno af, drukt op de afstandsbediening en wacht tot het hek opengaat. Opnieuw kijkt hij Luuk aan.

‘Geen woord tegen je moeder,’ zegt hij, en hij geeft gas.

2

Haar glas is alweer leeg. Ze probeert wel te nippen, maar dat lukt haar nooit. De eerste slok is de lekkerste, die neemt ze heel bewust, en daarna vallen al snel haar remmingen weg.

Sascha loopt naar de woonkeuken, trekt de Amerikaanse koelkast open en schenkt zichzelf bij. Even blijft ze staan, genietend van de koude witte wijn, dan gaat ze voor het raam staan en kijkt naar de oprijlaan. Ze zijn laat. Waarschijnlijk maakt Luuk geen enkele haast, terwijl Menno ongeduldig zit te wachten. Ze glimlacht.

Buiten klinkt het geknerp van autobanden op grind, het schijnsel van koplampen doorboort de duisternis.

Snel loopt Sascha naar het aanrecht en giet de inhoud van haar glas in de gootsteen. Daarna gaat ze op de bank in de woonkamer zitten en kijkt naar een talkshow.

Even later hoort ze de voordeur opengaan en komt Menno binnen. Ze kijkt afwachtend naar de deur, in de veronderstelling dat Luuk hem zal volgen, maar haar zoon is al op weg naar boven.

‘En, heeft hij zijn boek?’ vraagt ze. Menno

knikt en trekt zijn jas uit.

‘Dus hij kan aan de slag. Als hij nog maar tijd genoeg heeft om te leren.’

‘Dat proefwerk is ’s middags pas, en hij heeft de eerste drie uur vrij. Ik heb gezegd dat hij zijn wekker op zes uur moet zetten, en anders sleep ik hem uit bed.’ Menno loopt weg om zijn jas op te hangen. Als hij terugkomt zegt hij: ‘Ik ben in mijn werkkamer. Ik moet nog wat doen.’ ‘Zullen we eerst wat drinken?’

‘Het spijt me, schat, maar het is druk op kantoor. Ik moet echt wat werk afmaken.’

‘Zullen we zaterdag naar het strandhuisje gaan? Het wordt mooi weer, en jij bent er amper geweest deze zomer. Nog even en het is herfst.’

‘Prima, doen we.’ Menno draait zich om en verlaat de kamer.

Zonder veel interesse richt Sascha zich weer op de talkshow. Zodra de reclame begint, zet ze de tv uit en gaat naar boven. Luuks kamer is dicht, maar onder de deur is een streep licht zichtbaar. Ze klopt aan, en als ze een brommerig ‘ja’ hoort, doet ze de deur open.

‘Ik hoorde van papa dat je je wiskundeboek terug hebt,’ zegt ze, met een blik op het computerspel dat Luuk aan het spelen is. ‘Moet je

niet leren?’

‘Het is vet laat. Ik kan me nu niet meer concentreren, hoor,’ zegt Luuk, al zijn aandacht op het scherm gericht.

‘Ik zou er toch maar aan beginnen. Die toets is morgen.’

‘Het komt goed, mam. Relax.’

‘Nee, ik kan niet relaxen als ik weet dat jij morgen een belangrijk proefwerk hebt terwijl je hier een stom schietspel zit te doen,’ zegt Sascha ongeduldig. ‘Dus zet uit dat ding en ga aan de slag.’

‘Ik sta morgen wel vroeg op, oké?’

‘Je gaat nú leren en morgen sta je óók vroeg op.’

Met een geïrriteerde zucht gooit Luuk de controller neer, zet de tv uit en legt met een klap zijn wiskundeboek voor zich neer. Als Sascha nog iets wil zeggen, steekt hij zijn vingers in zijn oren en zegt: ‘Ik moest toch leren? Nou, laat me dan met rust.’

Sascha opent haar mond en doet hem weer dicht. Laat je niet provoceren, houdt ze zichzelf voor. Dan wordt het ruzie en gaat hij zeker niet meer studeren. Ze slikt haar ergernis in en loopt weg.

Elke keer als ze naar haar zoon kijkt, kan ze